

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання дипломної магістерської роботи

*(для студентів 2 курсу денної та заочної форми навчання за спеціальностями:
051 – Економіка, 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність,
073 – Менеджмент)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2017

Методичні рекомендації до виконання дипломної магістерської роботи (для студентів 2 курсу денної та заочної форми навчання за спеціальностями: 051 – Економіка, 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 073 – Менеджмент) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : О. В. Димченко, О. П. Коюда, В. О. Костюк. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 64 с.

Укладачі: О. В. Димченко,
О. П. Коюда,
В. О. Костюк

Рецензент

П. Т. Бубенко, доктор економічних наук, професор, директор Північно-Східного наукового центру НАН та МОН України

*Рекомендовано кафедрою економіки підприємств,
бізнес-адміністрування та регіонального розвитку, протокол № 1 від
30 серпня 2017 р.*

ЗМІСТ

1	Мета та завдання дипломної магістерської роботи.....	4
2	Етапи та послідовність виконання магістерської роботи.....	6
3	Вибір теми дипломної магістерської роботи.....	7
4	Обґрунтування актуальності теми дипломної роботи магістра..	9
5	Формулювання мети й завдань.....	11
6	Визначення об'єкта та предмета дослідження.....	14
7	Робота з бібліографічними джерелами.....	14
8	Розроблення плану виконання дипломної роботи магістра.....	17
9	Робота над рукописом.....	18
10	Вимоги до оформлення дипломної магістерської роботи.....	23
11	Захист дипломної роботи.....	30
12	Критерії оцінювання магістерської роботи.....	32
	Список рекомендованих джерел.....	34
	Додатки.....	35

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Виконання магістерської роботи є завершальним етапом процесу підготовки студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». У процесі виконання роботи студент повинен продемонструвати не тільки теоретичні знання, а й уміння застосовувати їх у науково-дослідній роботі, для виконання практичних завдань, актуальних для підприємства що є базою практики.

Дипломна робота магістра – це самостійна науково-дослідна кваліфікаційна робота, що поєднує результати теоретичної та практичної підготовки у межах нормативної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», та є формою контролю знань, умінь та навичок здобутих студентом у процесі навчання для виконання професійних обов'язків, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою.

Дипломна магістерська робота є теоретико-прикладним дослідженням, виконання якого передбачає глибоке осмислення актуальних організаційно-управлінських або соціально-економічних проблем, а також обґрунтування та реалізацію заходів щодо їх часткового або повного вирішення на базі ретельного аналізу діяльності певного підприємства.

Головна мета виконання дипломної магістерської роботи – систематизація, закріплення та розширення теоретичних знань, та їх застосування для вирішення науково-прикладних завдань залежно від теми роботи.

Завдання виконання дипломної магістерської роботи:

- систематизація та поглиблення теоретичних знань для вирішення практичних завдань;
- формулювання та дослідження певної прикладної проблеми, що не знайшла достатнього висвітлення у науковій літературі та потребує розроблення пропозицій для її вирішення;
- самостійне опрацювання та узагальнення теоретичного матеріалу під час роботи з літературою;

– наукове обґрунтування методів дослідження і способів виконання поставлених завдань;

– застосування на практиці обраних методів аналізу діяльності підприємства, уміння узагальнювати отримані результати, формулювати конкретні обґрунтовані висновки, розробляти дієві рекомендації щодо удосконалення роботи підприємств;

– проведення економічних прогнозів в умовах невизначеності й ризику;

– закріплення студентом знань про методи проведення наукових досліджень та способи обґрунтування фінансово-управлінських рішень;

– моделювання внутрішніх і зовнішніх зв'язків між явищами та процесами, які є істотними для вирішення певного науково-прикладного завдання;

– набуття навичок застосування прикладних програм у фінансово-економічній сфері;

– формулювання висновків, рекомендацій і пропозицій на підставі результатів наукових досліджень.

Дипломна робота магістра виконується на підставі поглибленого вивчення та творчого критичного осмислення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, чинного законодавства України та міжнародних законодавчих актів, передового досвіду з вирішення обраної проблеми, зокрема закордонного, а також результатів аналізу даних, отриманих студентом під час власних досліджень реального об'єкта з метою вирішення завдань магістерської роботи.

Дипломна робота магістра – це випускна кваліфікаційна наукова робота, що логічно відображає порядок та результати розроблення обраної теми. Вона повинна відповідати сучасному рівню розвитку науки, а її тема має бути актуальною.

Під час виконання дипломної роботи необхідно зважити на такі **загальні моменти:**

– написання дипломної роботи є обов'язковим для всіх студентів;

- студенти виконують роботу самостійно;
- вільний вибір теми дослідження;
- індивідуальність консультування науковим керівником кожного студента за темою дипломної магістерської роботи;
- студент особисто відповідає за своєчасність і якість виконання дипломної роботи.

На підставі проведеного в дипломній магістерській роботі аналізу студент повинен сформулювати обґрунтовані висновки та рекомендації щодо науково-прикладної проблеми об'єкта дослідження, а також довести ефективність запропонованих заходів.

Кожний студент повинен добре володіти матеріалом дипломної магістерської роботи, уміти лаконічно й чітко викладати головні її положення членам державної екзаменаційної комісії.

2 ЕТАПИ ТА ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

До дипломної магістерської роботи як до завершального етапу процесу навчання студента, на підставі якого визначається його кваліфікація, ставляться високі вимоги.

Дипломна робота магістра виконується з метою публічного захисту, а отже, її автор повинен продемонструвати своє уміння вести науковий пошук і вирішувати певні практичні завдання.

Дипломна робота містить як вихідні положення наукового дослідження, так і послідовність роботи та отриманий результат. Наводиться аналіз фактів, розглядаються типові ситуації, обговорюються альтернативи та причини вибору того чи іншого рішення.

Дипломна робота повинна відображати декілька концепцій чи точок зору з обраної студентом проблеми, і має містити точку зору автора щодо проблем, які аналізуються.

Для аналізу інформації та обґрунтування власних результатів бажано використовувати математичні та статистичні методи, комп'ютерні програми тощо. Матеріал має викладатися логічно та послідовно. Неприпустимим є наведення прикладів без їх аналізу. Під час викладення матеріалу висновки повинні бути аргументовані, а дані ретельно перевірені.

Зміст дипломної магістерської роботи потрібно викладати стисло, не перевантажувати текст описом, уникаючи повторень і відволікаючись від головної теми. Виконання дипломної магістерської роботи має здійснюватися в декілька етапів:

- 1) вибір теми дослідження та обґрунтування її актуальності;
- 2) визначення мети й завдань дослідження;
- 3) визначення об'єкта та предмета дослідження;
- 4) вибір методів (методики) дослідження;
- 5) опис процесу дослідження;
- 6) обговорення результатів дослідження;
- 7) формулювання висновків і оцінка отриманих результатів.

3 ВИБІР ТЕМИ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Студент **самостійно обирає** тему дипломної магістерської роботи. Велике значення має обґрунтований вибір теми.

Тематика дипломних магістерських робіт має орієнтовне значення, може уточнюватися з огляду на зміни науки та практики, наукових інтересів студента-магістранта. Бажано, щоб тема була погоджена з керівництвом підприємства, на базі якого буде виконуватися дипломна робота. У такому разі до вищого навчального закладу подається **лист – замовлення на виконання теми** дипломної магістерської роботи (Додаток А).

Вибір теми дослідження – перший і дуже відповідальний крок у науковій роботі. Тема роботи повинна містити предмет дослідження, вона визначається на початку магістерської підготовки та погоджується з науковим керівником.

Студент може обрати тему з запропонованого переліку (див. Додатки Б, В, Г) чи внести свої пропозиції, враховуючи результати роботи на здобуття рівня «бакалавр», досвід виступів на наукових конференціях тощо.

Студент, який починає виконання дипломної роботи магістра, повинен критично оцінити рівень своїх знань і навичок, враховуючи власні наукові інтереси. Варто зважати на те, що роботи на «широкі» теми, де нібито відразу зрозуміло як розкрити тему, зазвичай можуть бути поверховими, несамостійними. Натомість «вузька» тема опрацьовується глибше та детальніше.

Під час вибору теми дослідження доцільно керуватися різними мотивами: обізнаністю з проблематики, актуальністю теми; своїм майбутнім фахом і рівнем підготовки; наявністю теоретичної бази; можливістю отримання у разі впровадження ефективних соціальних, технологічних, економічних чи екологічних результатів; науковими інтересами тощо.

При виборі теми потрібно уникати її повторення двома чи більше виконавцями. Дублювання можливе тільки у виняткових випадках, коли необхідно забезпечити вирішення певних наукових і практичних завдань. Автори подібних тем мають уточнити головні аспекти своєї роботи, застосовувати різні підходи та принципи для розв'язання визначених завдань, а зміст теоретико-методичного, розрахунково-аналітичного та проектно-рекомендаційного розділів їхніх робіт мають істотно відрізнятися.

Вибір напряму магістерського дослідження завершується формулюванням назви теми. Назва теми дипломної роботи магістра повинна бути лаконічною, відповідати обраній спеціальності та сутності наукової проблеми що досліджується.

Отже, доцільно обирати конкретну тему, щоб була можливість її комплексного розкриття. Обрати тему допомагає ознайомлення з новими результатами досліджень у суміжних галузях науки, оцінка методів дослідження, застосування нових фактів, що виявлені магістрантом, нових методів для вирішення відомих проблем тощо. Обираючи тему, необхідно

ознайомитися з аналітичними оглядами та статтями у спеціалізованій періодичній літературі, новими статистичними даними, проконсультуватися зі спеціалістами-практиками у цій галузі та врахувати рекомендації наукового керівника.

Науковий керівник допомагає оцінити варіанти рішень, але остаточний їх вибір – завдання магістранта, який відповідає за обґрунтованість отриманих результатів та їхню достовірність.

Обравши тему дипломної магістерської роботи, студент подає заяву на ім'я завідувача кафедри ЕПБА та РР (Додаток Д). Заява розглядається на засіданні кафедри. На підставі заяв формується наказ по Університету про затвердження наукових керівників.

Тема дипломної магістерської роботи затверджується кафедрою згідно з графіком дипломного проектування. Уточнення або зміна теми дипломної роботи можлива тільки з дозволу завідувача кафедри за наявності переконливих аргументів на користь внесення змін.

Після затвердження теми науковий керівник спільно зі студентом розробляє студенту **завдання на виконання дипломної магістерської роботи**, в якому вказуються тема роботи, її зміст та послідовність виконання у вигляді графіка окремих розділів на розгляд наукового керівника (Додатки Е, Ж).

У процесі виконання дипломної магістерської роботи студент консультиється з науковим керівником згідно з затвердженим графіком. Науковий керівник контролює дотримання календарного плану підготовки дипломної роботи й інформує завідувача кафедри про результати дипломного проектування у разі необхідності.

4 ОБґРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ТЕМИ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Початковим етапом дослідження є *обґрунтування актуальності теми*. Наукове дослідження проводиться для того, щоб знайти вирішення проблеми.

Отже, правильне визначення проблеми, її чітке формулювання мають важливе значення – вони задають напрям наукового пошуку. Під час обґрунтування актуальності теми дипломної роботи магістра, насамперед, роботу потрібно пов'язати із загальними дослідженнями у обраній сфері. Зазвичай тут йдеться про те, що розвивається відповідна галузь: *розгорнувся широкий фронт робіт, набуває першочергового значення, помітно (значно) зріс (посилився, пожвавився) інтерес (увага), спостерігається пожвавлення (повороту) інтересу, значну увагу приділяють, особливу увагу привертають, все ширше розвивається вчення, послідовно обстоюється ідея, характеризується посиленою увагою, однією з найважливіших проблем є тощо*. Для цього студентові необхідно опрацювати відповідну фахову літературу.

Далі, зазвичай, йдеться про те, що створено умови для виконання дипломного дослідження з обраної студентом теми. Тут коротко перераховують основні здобутки вітчизняного (а у разі потреби – і закордонного) досвіду в обраній галузі, називаючи прізвища відомих науковців в алфавітному або хронологічному порядку. Нерідко у цій частині надається коротка, але влучна характеристика окремих вагомих праць, які є значним здобутком у цій галузі науки та відкрили нові перспективи її розвитку.

Після цього із загальної проблематики тієї галузі, про яку йде мова, виокремлюється проблема, яку досліджує студент і говориться про те, *що* ще не зроблено. Ця частина тексту, зазвичай, подається з нового абзацу й розпочинається словами *але, однак, проте, водночас* тощо, бо зміст цієї частини деякою мірою протиставляється зазначеному вище – після певної кількості слів майже обов'язково йтиме заперечна частка (префікс) **не (не-)** (назвемо цю частину **заперечною**): *до цього часу (поки що) не була (не стала) предметом дослідження (ще не досліджена), немає спеціальних (узагальнюючих) праць, певне коло питань ще не (досі не було, не знайшло) належного висвітлення, залишається низка нерозв'язаних питань, досі немає синтезуючої (узагальнюючої) праці, немає єдиного погляду, коло питань залишаються не вивченими (не розробленими), недостатній рівень*

*опрацювання проблеми, характеризується неоднозначністю наукової інтерпретації тощо. Зважте на те, що протиставлення цієї частини тексту попередній може передаватися й без заперечної частки **не**: (однак, проте, але) дана проблема висвітлена фрагментарно, є однією з найменш досліджених, увагу вчених привертали тільки окремі часткові питання, присвячені лише окремі статті, є тільки окремі часткові питання, залишилися поза увагою, багато питань залишаються дискусійними, потребує глибокого й детального вивчення, назріла потреба виділити й описати, відкритою залишається проблема, залишається важливим об'єктом наукового вивчення, вимагає всебічного вивчення (опрацювання), на кожному етапі наукового пізнання з'являються нові аспекти дослідження тощо.*

У багатьох роботах обґрунтування на цьому не завершується, після згаданих компонентів обґрунтування часто коротко інформують про важливість очікуваних результатів: *дослідження надасть можливість виявити особливості (закономірності, тенденції), розкрити й поглибити уявлення; допоможе розкрити сутність; сприятиме розкриттю сутності; дають змогу з'ясувати глибинні процеси; дасть змогу з достатньою достовірністю вивчити (дослідити); надасть змогу виявити тощо.* Зверніть увагу на те, що опорні дієслова тут стоять здебільшого у майбутньому часі. Не варто захоплюватися детальною розповіддю про перспективи чи значення вашої роботи, вам ще належить сформулювати її мету й завдання, вказати на теоретичне й практичне значення результатів.

5 ФОРМУЛЮВАННЯ МЕТИ Й ЗАВДАНЬ

Після обґрунтування актуальності теми наукової роботи потрібно переходити до *формулювання мети дослідження та завдань*, які необхідно вирішити для досягнення визначеної мети.

Мета роботи – це сукупний кінцевий її результат, якого ми хочемо досягти. Але мета досягається поетапним виконанням певних завдань. Варто

підкреслити, що завдання у процесі їх виконання можуть розширюватися й уточнюватися. У наукових працях кожна думка формулюється дуже ретельно, щоб вона звучала однозначно й точно.

У науковій роботі є своя специфіка у формулюванні мети й завдань. Ключовими словами у формулюванні мети виступають або дієслова у неозначеній формі (*дослідити, описати, здійснити, вивчити, розкрити* тощо), або відповідні віддієслівні іменники (*дослідження, опис* тощо). Оскільки мета – це поняття ширше, ніж завдання, тут зазвичай уживаються означення *комплексний, всебічний* (*комплексне дослідження, всебічне вивчення*). Намагайтеся формулювати мету якомога компактніше, бажано, щоб у ній була присутня головна думка, а під час визначення завдань не доводилося іншими словами повторювати вже сказане – мету. Наведемо приклад вдалого формулювання мети: *«визначити ефективність інвестиційного проекту ТОВ «Будсервіс» із будівництва заводу облицювальних матеріалів та сформулювати головні напрями стимулювання надходження іноземних інвестицій у будівельну галузь України»*.

Завдання потрібно не тільки правильно й чітко сформулювати, а й поставити їх у певному порядку, так, щоб перед читачем розгорталася програма дій науковця. Спостереження доводять, що у дослідженнях зазвичай ставляться завдання, які можна поділити на чотири групи. *Перша група завдань* може бути пов'язана з розглядом стану досліджуваної проблеми у теорії та практиці, виробленні теоретичних засад дослідження. *Друга група завдань* спрямована на чіткіше окреслення предмета й об'єкта вивчення. Завдання *третьої групи* (їх зазвичай декілька), мають здебільшого процесуальне значення – це безпосередній аналіз досліджуваного підприємства та статистичних даних щодо динаміки його розвитку, а також динаміки розвитку галузі, в якій працює підприємство – об'єкт дослідження. Завдання *четвертої групи* – узагальнювального, підсумкового типу. Розглянемо ці завдання детальніше.

Будь-яка наукова робота починається з вивчення наукової літератури з проблеми – це питання техніки роботи. Отже, варто формулювати перше

завдання, як це інколи буває, так: *вивчити й проаналізувати літературу з проблеми* (називається проблема). Наукове дослідження може починатися з аналізу різних теорій, на чому базується власне розуміння предмета дослідження, концепція роботи. Цілком сприйнятливий вигляд мають завдання, що починаються словами *розробити (обґрунтувати) теоретичні засади* (вказується чого), *з'ясувати статус (категоріальних понять)*, *визначити поняття* (називається об'єкт), *визначити сутність* (називаються економічні явища), *обґрунтувати* (принципи, підходи, методику тощо).

Приклад формулювання завдань:

- *з'ясувати теоретичні засади залучення іноземних інвестицій в економіку України;*
- *вивчити головні тенденції іноземного інвестування в економіку України, а саме використання коштів міжнародної технічної допомоги за програмами TACIS, USAID та міжнародних угод;*
- *дослідити вплив міжнародних фінансових організацій на ставлення інвесторів до України;*
- *проаналізувати стан та перспективи підприємницької діяльності у будівельному комплексі України;*
- *визначити обсяги попиту і пропозиції на ринку облицювальних матеріалів;*
- *обґрунтувати ефективність інвестиційного проекту з будівництва заводу облицювальних матеріалів ТОВ «Будсервіс»;*
- *довести необхідність інвестування коштів у будівництво заводу облицювальних матеріалів;*
- *запропонувати напрями стимулювання іноземного інвестування у будівельну галузь України.*

Наукове дослідження – це творча, але досить копітка праця, до формулювання окремих положень, і більше того тих положень, що визначають сутність, напрям роботи, ви повертатиметеся не раз, мета й завдання обов'язково зазнають певних змін, уточнень, деталізації тощо як на етапах підготовки матеріалів, так і під час виконання роботи, її остаточного редагування.

6 ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА ТА ПРЕДМЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Якщо у роботі добре сформульовано мету й завдання, то визначення об'єкта й предмета дослідження зазвичай не спричиняє труднощі. Визначення об'єкта й предмета роботи певною мірою конкретизує її мету й завдання.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що призводить до проблемної ситуації. *Предмет дослідження* – це те, що знаходиться у межах об'єкта, це те, на що спрямована увага автора дипломної роботи магістра. Предмет визначає тему дослідження.

Наведемо приклади формулювання об'єкта та предмета дослідження:

Об'єкт дослідження: інвестиційний проект ТОВ «Будсервіс» із будівництва заводу облицювальних матеріалів.

Предмет дослідження: сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів залучення іноземних інвестицій у будівельну галузь України.

Отже, в об'єкті виокремлюється та його частина, яка й є предметом дослідження. Саме предмет дослідження визначає тему наукової роботи, через що на нього спрямована основна увага дослідника.

7 РОБОТА З БІБЛІОГРАФІЧНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ

Ознайомлення з опублікованою за темою роботи літературою починається з розроблення ідеї, тобто задуму наукового дослідження, що, як уже вказувалося раніше, міститься у темі та робочому плані дипломної роботи магістра. Таке визначення завдань дає змогу цілеспрямовано шукати літературні джерела за обраною темою та глибше осмислювати той матеріал, що міститься в опублікованих роботах інших учених, оскільки головні питання проблеми майже завжди викладені у попередніх дослідженнях.

Стан вивченості теми доцільно розпочинати з ознайомлення з інформаційними виданнями, мета яких – оперативне інформування як про самі

публікації, так і про найбільш змістовні їхні положення. Інформаційні видання, на відміну від звичайних бібліографічних видань, оперують не тільки відомостями про друкарські твори, але й ідеями та фактами, які у них містяться. Відповідно до обраної проблематики студент самостійно підбирає необхідний інформаційний матеріал.

Інформаційну базу дослідження становлять бібліографічні, інформаційні й довідкові видання, статистичний і фактичний матеріал, законодавчо-нормативні документи тощо. Від повноти та якості зібраного матеріалу вирішальною мірою залежать результати наукового дослідження. Отже, перегляду повинні підлягати всі можливі різновиди джерел інформації, зміст яких обумовлюється із обраною темою магістерського дослідження.

Пошук інформації, необхідної для досягнення визначеної в межах дослідження мети та виконання завдань, включає збирання, накопичення й узагальнення фактів. Обираються та ретельно аналізуються інформаційні джерела, занотовуються найцікавіші положення як фрагменти майбутньої роботи. Матеріали повинні збиратися цілеспрямовано, залежно від мети та завдань наукового дослідження. Склад і структура цих матеріалів мають відповідати темі дослідження.

Найбільшу увагу автор повинен акцентувати на монографічній літературі, де містяться підсумки раніше проведених досліджень, викладаються різноманітні концепції, формулюються теоретичні, методологічні та практичні проблеми, накопичуються та коментуються факти. Він має також виокремити наукові праці тих авторів (як вітчизняних, так і зарубіжних), які працюють над науковими проблемами, пов'язаними з темою дипломної роботи магістра.

Одночасно студент обов'язково ознайомлюється із журнальними та газетними публікаціями останніх двох-трьох років.

Важливим інструментом інформаційного забезпечення є новітні інформаційні технології, які базуються на використанні комп'ютерної техніки та телекомунікацій, а також база даних мережі Internet.

Водночас студент вивчає законодавчі та нормативні документи, укази

Президента з економічних питань, постанови Кабінету Міністрів, які друкуються у Відомостях Верховної Ради та Офіційному віснику України.

Для вивчення обраної теми студент ознайомлюється також із підручниками й навчальними посібниками як вітчизняних, так і зарубіжних авторів. Зважаючи на те, що магістерське дослідження – це творча наукова робота, головним джерелом мають бути наукові публікації та їх творче опрацювання.

Працюючи з інформаційними джерелами, здобувач освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» повинен виявити вміння систематизувати їх, критично оцінювати, виокремлювати найважливіше, оцінювати попередньо зроблене іншими дослідниками, визначати головне у сучасному стані проблеми.

Головну масу посібників чітко підрозділяють на три різновиди видань: бібліографічні, реферативні й оглядові.

Бібліографічні видання містять упорядковану сукупність бібліографічних описів, що сповіщають фахівців про те, що видано з питання, яке їх цікавить. Бібліографічний опис виконує тут дві функції. З одного боку, він сповіщає про появу документів (сигнальна функція), а з іншого боку – повідомляє необхідні відомості для їхнього пошуку (адресна функція).

Реферативні видання містять публікації рефератів, що включають скорочений виклад змісту первинних документів (або їхніх частин) із головними фактичними відомостями та висновками. До реферативних видань належать реферативні журнали, реферативні збірники, експрес-інформацію, інформаційні листки.

До *оглядових видань* належать огляд з однієї проблеми, напряму та збірник оглядів. Огляди узагальнюють відомості, що містяться у первинних документах. Такі видання зазвичай повідомляють про стан або розвиток якоїсь науки або практичної діяльності, відображаючи все нове, що зроблено у ній за певний час.

Приклад оформлення бібліографічного опису наведено у Додатку Ф.

8 РОЗРОБЛЕННЯ ПЛАНУ ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

План є основою майбутньої дипломної роботи магістра. Він визначає загальну спрямованість дослідження, дає змогу логічно пов'язати окремі проблеми обраної теми та розмістити їх у певній послідовності.

Варто зважити на те, що всі проблеми пов'язані єдиною метою дослідження. Дослідження потрібно починати із загальних теоретичних положень, а згодом переходити до аналізу конкретних явищ і процесів із використанням фактичних даних.

План складається студентом самостійно після попереднього опрацювання інформаційних джерел, погоджується із науковим керівником, за необхідності коригується та затверджується.

План розробляють відповідно до обраної теми, сформульованих мети та завдань дослідження, обізнаності з предметом тощо. Структура плану визначається обсягом і складністю дослідження: чим ширше коло питань розглядається, тим детальнішим має бути план.

Пункти плану повинні відображати сутність теми, бути короткими, лаконічними та викладатися у логічній послідовності. План становить основу змісту дипломної роботи магістра.

Потрібно пам'ятати, що від того, наскільки виважено та вдало складено план, залежить правильність і повнота висвітлення теми, глибина розгляду проблем, логіка викладення матеріалу. Запорукою вдало складеного плану є попереднє вивчення літератури та інших інформаційних джерел, детальний розгляд яких є важливою основою і для викладення змісту дипломної роботи магістра.

9 РОБОТА НАД РУКОПИСОМ

Спочатку готується чорновий рукопис, у якому викладаються наукові матеріали. Чорновий рукопис бажано виконувати на стандартних аркушах. Їх потрібно заповнювати тільки на одній стороні, щоб у разі потреби можна було робити різні текстові вставки на звороті.

Необхідно постійно стежити за тим, щоб не відхилятися від обраної теми.

Не починайте зі вступу, вступ краще написати пізніше.

Продумайте, що вам вже відомо стосовно теми роботи і чого ви ще не знаєте і повинні будете з'ясувати. Результати своїх міркувань на цьому етапі записуйте не повними фразами, а ключовими словами.

Визначте найлогічнішу послідовність викладу. Розглянувши різні варіанти, визначте, із чого було б краще розпочати, що повинно йти після цього тощо.

Починайте компонування основної частини роботи. Оберіть ті положення, які ви вважаєте за доцільним помістити у головній частині, і запишіть кожне з них у вигляді короткого абзацу (на окремому аркуші паперу або у текстовому редакторі).

У **першому – теоретико-методичному розділі** розкривається історія питання, визначається понятійний апарат дослідження (термінологія, якою оперуватиме автор), розглядаються загальні підходи до теми, що досліджується, із використанням різноманітних літературних джерел, зокрема зарубіжних, із порівнянням різних точок зору, використанням опублікованих статистичних даних із посиланням на джерела.

У цьому розділі надається теоретичне обґрунтування, наводяться: сутність, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмета дослідження, методологічні підходи. Усе викладене повинно мати певні елементи наукової новизни та містити обґрунтування власної позиції щодо обраних методів дослідження. Теоретичне обґрунтування має визначити роль і місце явищ та процесів, що досліджуються, у діяльності підприємства.

Цей розділ має бути присвячений теоретичним питанням, що висвітлюють головні категорії, які пов'язані з об'єктом дослідження. Необхідно визначити ступінь розроблення тих або інших аспектів проблеми в предметній галузі досліджень, показати внесок провідних учених і фахівців у розроблення теоретичних питань, що досліджуються. Для цього магістр повинен ознайомитися з найголовнішими теоретичними роботами (монографіями, підручниками, навчальними посібниками, статтями у наукових збірках та журналах із заданої проблематики), зробити короткий огляд вивчених літературних джерел. Загалом, цей розділ роботи повинен органічно поєднати теоретичне вивчення соціально-економічних категорій і понять, що визначають сутність предмету дослідження, і головні елементи його інформаційного і методичного забезпечення. Теоретичний розділ має містити огляд різних підходів до визначення поставленої в роботі проблеми, а також їх критичний аналіз.

Потрібно пам'ятати, що під час розроблення інформаційного і методичного забезпечення необхідно попередньо сформулювати та конкретизувати напрями аналітичного дослідження, які будуть реалізовані в наступних розділах.

Дослідження теоретичних концепцій у першому розділі дипломної роботи магістра визначає структуру, зміст та методику здійснення аналізу в другому розділі.

Отже, у першому розділі подається своєрідний реферативний виклад наукових здобутків у тій чи іншій галузі, проте він не зводиться тільки до переказу думок вчених, виконавець дипломної роботи магістра має порівняти різні погляди, заперечувати чи погоджуватися з ними й обов'язково окреслити коло нерозв'язаних питань, розкрити теоретичні передумови вивчення проблеми. Неприпустимим є анування праць за темою роботи без викладу власної позиції дослідника. Якщо автор наукової праці не погоджується з позиціями попередників, то потрібно не тільки відхиляти їх, а й обґрунтовувати таку позицію автора. І навпаки, якщо магістр поділяє думку когось з учених,

необхідно також це аргументувати.

Інші розділи присвячені описові фактичного матеріалу. Усі положення, висунуті у роботі, мають бути добре аргументовані, тобто підкріплені достатньою кількістю фактів.

Другий – дослідницько-аналітичний розділ містить опис, характеристику сучасного стану проблеми, що досліджується та детальний аналіз стану і перспектив розвитку суб'єкту господарювання, що є базою практики.

Дослідницько-аналітичний розділ має починатися з стислої характеристики суб'єкту господарювання (форма власності, основні різновиди діяльності, організаційна структура, позиціонування на ринку, плани розвитку тощо). У цьому розділі дипломної роботи магістра на підставі аналізу об'єкта дослідження, статистичних та фактичних даних оцінюється стан розвитку і функціонування предмету дослідження, позитивні досягнення та недоліки, виявляються проблеми та причини, що їх обумовлюють.

Для проведення достовірного аналізу і виявлення стійких тенденцій що характеризують суб'єкт господарювання, бажано фактичні дані за останні три роки.

У розділі можуть міститися також результати аналізу програмно-методологічних і організаційних питань роботи суб'єкту господарювання, наявна система організації діяльності, проблемні питання, пов'язані з наявною системою управління.

Призначення цього розділу – системне вивчення стану та основних факторів впливу на об'єкт дослідження з метою розроблення обґрунтованих пропозицій щодо вирішення проблеми, яка розглядається. Інструментами аналітичного дослідження можуть бути методи економічного, фінансового, маркетингового аналізу. Аналітичний матеріал потрібно подати у формі статистичних, розрахункових, інформаційних або аналітичних таблиць, графіків, діаграм, що характеризують явища та процеси, які досліджуються. Методологія дослідження реального об'єкту може включати як елементарні

статистичні операції, так і складні економіко-статистичні методи: кореляційно-регресійний, факторний, кластерний аналіз, а також методи статистичного моделювання і прогнозування. Система методів дослідження визначається студентом на підставі отриманих рекомендацій наукового керівника дипломної роботи та з урахуванням доцільності їх застосування.

Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися поясненнями та висновками, які дають змогу визначити сутність управлінських процесів, що спостерігаються на підприємстві, їхні особливості, тенденції тощо. Всі розрахунки виконують на ПЕОМ із застосуванням пакетів прикладних програм.

Джерелами інформації для виконання розділу є планові й фактичні показники господарської діяльності підприємства, статистична та бухгалтерська звітність, накази, розпорядження, результати спостережень і опитувань та інша первинна інформація, що використовується під час проходження виробничої та переддипломної практик.

У результаті виконання дослідницько-аналітичного розділу повинні бути виявлені головні недоліки сформованої практики регулювання соціально-економічних процесів і явищ, що вивчаються. Також визначаються закономірності і тенденції роботи суб'єкта господарювання, наводиться оцінка впливу факторів на кінцеві результати його діяльності. Із цією метою рекомендується використовувати відповідні інструменти аналізу: портфельний аналіз продукції (методика БКГ та GE), SWOT-аналіз, PEST-аналіз тощо. Обов'язковим є формулювання висновків щодо отриманих результатів проведеного аналізу.

Результати другого розділу використовуються для розроблення рекомендацій у наступному, третьому розділі.

У третьому – проектно-рекомендаційному розділі надаються детальні пропозиції щодо вдосконалення діяльності підприємства відповідно до напрямку дослідження. Кожна з пропозицій повинна мати розгорнуте обґрунтування на основі аналізу, проведеного в аналітико-дослідницькій частині, виявлених

відхилень, проблем та недоліків підприємства. Запропоновані вдосконалення та пропозиції та рекомендації повинні мати розрахунково-кількісне обґрунтування.

Пропозиції студента щодо науково-практичного вирішення проблем підприємства повинні відповідати критеріям оптимальності, цільової ефективності та практичної цінності.

За результатами проведеного дослідження, наведеного у попередніх розділах дипломної роботи магістра, у проектно-рекомендаційному розділі розробляються пропозиції щодо використання резервів підвищення ефективності діяльності, рекомендації для прийняття управлінських рішень тощо. Пропозиції розділу мають не тільки забезпечувати можливість формування реальних управлінських рішень, але й пояснювати певні шляхи їх реалізації.

Результатом виконання проектно-рекомендаційного розділу є досягнення мети дипломної роботи магістра, бо практична цінність роботи визначається саме обґрунтованістю практичних пропозицій, що містяться у третьому розділі.

У четвертому розділі розглядаються питання охорони праці та безпеки життєдіяльності на суб'єкті господарювання.

Висновки містять стислий виклад підсумків роботи студента. У стислій, тезовій формі наводять найвагоміші положення, відображаються найважливіші результати дослідження, які містять оцінку результатів дослідження з позиції відповідності меті дипломної роботи магістра та поставлених у вступі завдань. У висновках розкривають шляхи та методи вирішення завдань дослідження, особливо наголошуючи на якісних та кількісних показниках отриманих результатів, наводять прогнози розвитку процесів та явищ, викладають рекомендації щодо реалізації намічених заходів. У заключній частині наукової роботи подаються стислі рекомендації, у яких акцентуються елементи наукової новизни та пропозиції щодо удосконалення досліджуваного напряму діяльності організації. Кількість висновків зазвичай дорівнює кількості визначених у роботі завдань.

10 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Мовою дипломної магістерської роботи можуть бути українська чи іноземна мова (за згодою керівника), стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок; послідовність – логічна. Наведення матеріалів із літературних джерел без посилання на авторів вважається плагіатом і є неприпустимим.

Роботу виконують за допомогою комп'ютерної техніки на одному боці аркуша білого паперу, формату А4 (210 x 297 мм) – 14-й кегль, 1,5 інтервал, шрифт Times New Roman із розрахунку 30 рядків на сторінці.

Текст розміщують на сторінці, яка обмежується полями: верхнє і нижнє – 20, ліве – 25, праве – 15 мм. Вирівнювання тексту здійснюють за шириною.

Роздруковані на ЕОМ програмні документи мають відповідати формату А4, включатися до загальної нумерації сторінок дипломної магістерської роботи та розміщуватися зазвичай у додатках.

Текст основної частини роботи поділяють на розділи й підрозділи згідно з планом роботи.

Традиційно склалася певна композиційна структура дипломної роботи магістра, *головними елементами* якої, у порядку їх розташування, є такі:

1. Титульний аркуш.
2. Завдання на дипломну роботу студента.
3. Реферат.
4. Зміст.
5. Вступ.
6. Розділи основної частини.
7. Висновки.
8. Список використаних джерел.
9. Додатки.

Титульний аркуш відображає назву вищого навчального закладу, найменування теми дипломної магістерської роботи, П.І.Б. виконавця і наукових керівників, консультантів, рік виконання (Додатки К, Л).

Завдання на виконання дипломної магістерської роботи видається студенту кафедрою перед початком переддипломної магістерської практики, заповнюється разом із науковим керівником і затверджується завідувачем кафедри. Завдання є головним регулятивним документом щодо послідовності виконання дипломної магістерської роботи та контролю за її виконанням (Додатки Е, Ж).

У **рефераті** мають бути дані про обсяг роботи, кількість ілюстрацій, таблиць, кількість джерел згідно зі списком використаних джерел, додатків, відображені всі структурні елементи вступу (об'єкт дослідження, мета і завдання, методи дослідження, наукова новизна і сфера застосування), а також перелік ключових слів. Ключові слова – це основні поняття, терміни, що характеризують сутність роботи, їхній перелік може включати від 5 до 16 слів (словосполучень) у називному відмінку у рядок через коми. Обсяг реферату має становити не більше однієї сторінки (Додаток Р).

Зміст магістерської роботи включає 4 розділи. У кожному з них міститься не менше трьох підрозділів, які повинні бути взаємозалежні, логічні й послідовні щодо питань, які викладаються, дозволяють розкрити як відповідну проблему, так і тему загалом. Зміст відбиває структуру роботи: *завдання на дипломну роботу студента, реферат, вступ, розділи основної частини, висновки, список використаних джерел*. За необхідності подається *перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів* (після реферату перед змістом), *додатки* (схеми, таблиці, графіки тощо). Приклад змісту магістерської роботи наведено у Додатках М, Н, П. Зміст студент обговорює з науковим керівником і фіксує в дипломному завданні.

Вступ магістерської роботи повинен містити 2–3 сторінки тексту, в якому визначаються та обґрунтовуються:

- 1) актуальність теми;

- 2) її практична значущість для об'єкта дослідження;
- 3) ступінь розробки;
- 4) новизна проблеми;
- 5) мета і завдання дослідження;
- 6) предмет, об'єкт і методологічна основа дослідження;
- 7) джерела отриманої інформації;
- 8) очікуваний результат;
- 9) апробація результатів дослідження (тези, статті тощо).

Заголовки структурних частин дипломної роботи – РЕФЕРАТ, ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ – друкують великими літерами по центру сторінки. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Відстань між заголовком розділу й заголовком підрозділу дорівнює 1 інтервалу основного тексту. Відстань між заголовком підрозділу і текстом має дорівнювати двом інтервалам основного тексту.

Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту і дорівнювати п'яти знакам (1,25 см).

Кожну структурну частину дипломної магістерської роботи (реферат, зміст, вступ, розділ, висновки, список використаних джерел, додатки) потрібно починати з нової сторінки.

Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою дипломної магістерської роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок і на якому номер сторінки не ставиться. Нумерацію подальших сторінок тексту дипломної роботи проставляють у нижньому колонтитулі по середині сторінки (без крапки після

неї); вона є наскрізною упродовж всієї роботи.

Додатки повинні мати спільну з рештою тексту наскрізну нумерацію сторінок.

РЕФЕРАТ, ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не нумерують як розділи.

Номер розділу ставлять після слів «РОЗДІЛ»; крапку після номеру розділу не ставлять. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставлять крапку: наприклад, «1.3» (третій підрозділ першого розділу). Потім у тому самому рядку розміщується заголовок підрозділу.

Таблиці, формули, посилання

Цифровий матеріал, зазвичай, подають у вигляді таблиць. Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках) у межах розділу.

Напис «Таблиця» із зазначенням її номеру, який складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою: наприклад, «Таблиця 2.3 – Показники інтенсивності руху кадрів» (третья таблиці другого розділу). Назву таблиці подають в рядку з написом. Назву і слово «Таблиця» починають із великої літери та розміщують над таблицею по середині сторінки. Назву не підкреслюють. Правила оформлення таблиць подано в Додатку У. Заголовки граф таблиць починають з великих літер, підзаголовки – з малих (якщо вони складають одне речення із заголовком) і з великих (якщо вони є самостійними). Заголовки колонок таблиць починають із великої літери (в називному відмінку однини).

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті у такий спосіб, щоб її можна було читати без повороту тексту або з поворотом за годинниковою стрілкою. У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшою частиною пишуть «Продовження таблиці» із зазначенням номера таблиці, назву таблиці не вказують.

У таблицях потрібно обов'язково зазначати одиниці виміру. Якщо всі одиниці виміру є однакові, для всіх показників таблиці, їх наводять у заголовку. Одиниці виміру мають наводитися відповідно до стандартів. Числові величини у таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

Формули в дипломній магістерській роботі нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, між якими ставиться крапка. Нумери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (2.1) (перша формула другого розділу).

Пояснення значень символів, числових коефіцієнтів у формулах потрібно подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони подані в формулі, кожне – з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Рівняння і формули потрібно виділяти в тексті вільними рядками. Вище та нижче кожної формули треба залишати не менше ніж один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його потрібно перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:).

Посилання в тексті дипломної магістерської роботи на джерела інформації необхідно зазначити порядковим номером посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «... у працях [1–6]...». Бажано робити це, вказуючи сторінки що містять цитований матеріал, наприклад [5, с. 22–28].

Згадуючи у тексті прізвища учених-дослідників ініціали зазвичай ставляться перед прізвищем (І. А. Бланк, а не Бланк І. А., як це прийнято у переліку посилань). Обов'язковим є наявність посилань на використану літературу наприклад: [1, 2].

Посилання на ілюстрації за номером: наприклад, «рис. 2.9», на формули – порядковим номером формули: наприклад, «у формулі (3.1)», на таблиці – пишуть скорочено, наприклад, «у табл. 1.2». У повторних посиланнях на

таблиці й ілюстрації потрібно вживати скорочене слово «дивись»: наприклад, «див. табл. 1.2», «див. рис. 3.3».

Ілюстрації

Зміст ілюстрацій має доповнювати текст роботи, поглиблювати розкриття сутності явища, наочно ілюструвати думки автора, тому в тексті на кожну з них має бути посилання з коментарем. Ілюстрації (схеми, графіки, діаграми тощо) необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше або на наступній сторінці. Якщо вони містяться на окремих сторінках роботи, їх включають до загальної нумерації. На всі ілюстрації мають бути посилання в тексті.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують під ілюстрацією. Ілюстрація починається словом «Рисунок», яке разом із назвою розміщують під ілюстрацією, вирівнюючи по центру.

Номер ілюстрації має складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка: наприклад, «Рисунок 1.2 – Різновиди підприємств» (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва та пояснювальні підписи розміщують під ілюстрацією по центру (Додаток У).

Список використаних джерел. Список літератури розташовують в алфавітному порядку. Назви іншими мовами, адреси інтернет-сайтів наводять наприкінці списку літератури.

Відомості про включені до списку джерела необхідно подавати згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць (див. Додаток Ф). Літературні джерела вказуються мовою оригіналу.

Список літератури повинен містити від 30 джерел.

Додатки. Додатки до дипломної магістерської роботи можуть містити інформаційні матеріали, що становлять базу аналітичних досліджень згідно з обраною темою. Крім того, до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, потрібний для повноти сприйняття дипломної роботи:

- реальні документи підприємства;

- наочні матеріали;
- проміжні математичні викладки, економічні докази, формули, розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- інструкції, методики, опис алгоритмів і програм вирішення задач на ЕОМ, що розроблені в процесі виконання дипломної роботи;
- допоміжні ілюстрації.

Додатки оформлюють як продовження дипломної магістерської роботи та розміщують у порядку появи посилань на них у тексті. Нумерація аркушів із додатками продовжує загальну нумерацію сторінок основного тексту роботи.

Посередині рядка великими літерами друкують слово «Додаток» і поряд – велику літеру, що його позначає. Заголовок додатку має бути написаним або надрукованим симетрично до тексту сторінки.

Додатки потрібно позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

ДОДАТОК А

Методика розрахунку показників виробничої програми

Єдиний додаток у тексті позначають як додаток А.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка – велику літеру і крапку, наприклад: «А.2» – другий розділ додатка А.

Ілюстрації, таблиці й формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: «рис. Д.1.2.» – другий рисунок першого розділу додатка Д, «формула (А.1)» – перша формула додатка А.

Загальний обсяг магістерської роботи має бути 5,5–6,5 авторських аркушів (у межах 115–120 сторінок) без урахування додатків і списку

використаних джерел.

Приблизний обсяг розділів такий: 1 розділ – 25–30 сторінок, 2 розділ – 30–35 сторінок, 3 розділ – 35–40 сторінок, 4 розділ – 10–15 сторінок. Обсяг висновку 5–7 сторінок.

11 ЗАХИСТ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Завершена дипломна магістерська робота подається на остаточну перевірку науковому керівнику, який вносить до неї свої зміни й уточнення. Науковий керівник підготовляє **відгук на роботу**, в якій відображаються: актуальність дослідження для об'єкта, практична значущість результатів аналізу, достовірність використаного фактичного матеріалу, обґрунтованість висновків і пропозицій, ставлення студента до роботи, його самостійність, здатність до наукової праці. Робиться висновок про відповідність (чи невідповідність) дипломної магістерської роботи чинним вимогам і про готовність роботи до захисту перед Державною екзаменаційною комісією. У відгуку керівника зазначається попередня оцінка роботи за чотирибальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» (Додаток С).

Остаточний варіант роботи, підписаний керівником від університету, може бути поданий **на зовнішнє рецензування** керівництву підприємства на матеріалах якого написана робота або професору (доценту) університету. У зовнішній рецензії зазначаються: позитивні сторони роботи та зауваження до неї, її актуальність і новизна, обсяг розглянутої інформації, робиться висновок про кваліфікацію та рівень підготовки студента, дається загальна оцінка його роботи (Додаток Т).

Захист дипломних робіт здійснюється перед Державною екзаменаційною комісією. До захисту допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану. Списки студентів, які допущені до захисту, подаються деканом факультету.

На останній сторінці дипломної магістерської роботи ставиться **підпис**

студента і дата. Дипломна магістерська робота з відгуком керівника та зовнішньою рецензією подається на **підпис завідувачу кафедри.**

Студент підготовляє до захисту **ілюстративний матеріал** (від 9 сторінок) із таблицями, схемами, графіками, рисунками або у вигляді матеріалу, що роздається кожному члену комісії. До складу цього матеріалу повинні входити базові таблиці, рисунки, що розкривають зміст та актуальність теми дипломної магістерської роботи. Обов'язково потрібно зазначити загальні відомості про об'єкт дослідження.

На титульному аркуші ілюстративного матеріалу вказується навчальний заклад, кафедра, тема дипломної магістерської роботи, об'єкт дослідження, виконавець, керівник, консультанти, ставляться підписи студента і керівника від кафедри.

Захист дипломної магістерської роботи здійснюється публічно перед Державною комісією. Основні положення дипломної роботи викладаються студентом у доповіді протягом 10–15 хвилин.

У структурному плані доповідь можна розділити на три частини, кожна з яких становить самостійний змістовий блок. Перша частина доповіді в головних моментах повторює вступ роботи. Зміст цієї частини відповідає тим аспектам, стосовно яких характеризується актуальність обраної теми, надається опис наукової проблеми, а також формулюється мета роботи. Тут необхідно зазначити методи, за допомогою яких отримано фактичний матеріал роботи, а також охарактеризувати її зміст та загальну структуру.

Після першої вступної частини йде друга, найбільша за обсягом частина, яка у послідовності, встановленій логікою проведеного дослідження, характеризує кожний розділ дипломної роботи магістра. Особлива увага звертається на підсумкові результати.

Закінчується доповідь завершальною частиною, яка містить висновки та рекомендації дипломної роботи магістра.

Бажано ілюструвати свою доповідь презентацією, виконаною у будь-якому графічному редакторі.

Після доповіді студент відповідає на запитання членів комісії.

Перш ніж відповідати на запитання, необхідно його вислухати або, за потреби, й записати. Варто зважати на те, що чітка, логічна, аргументована відповідь на попереднє питання може виключити наступне.

Державній комісії можуть бути подані також інші матеріали, що характеризують **наукову цінність та новизну** виконаної дипломної магістерської роботи – друковані статті за темою роботи, макети, зразки матеріалів тощо. Ці матеріали враховуються ДЕКом під час оцінки дипломної роботи. захист може проходити як в університеті, так і на базових об'єктах дослідження – підприємствах, організаціях, установах.

У разі одержання незадовільної оцінки на захисті, невиконання дипломної магістерської роботи у встановлений термін, або невиконання навчального плану студент отримує академічну довідку про навчання в університеті. Дипломна робота може бути допущена до повторного захисту не раніше, ніж через рік після усунення суттєвих зауважень. У цьому разі потрібно обов'язково повторно пройти всю процедуру захисту дипломної роботи.

12 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Підсумкову оцінку дипломній магістерській роботі студента дає Державна екзаменаційна комісія, рішення якої є остаточним і оскарженню не підлягає. При визначенні комісією оцінки роботи враховуються такі чинники:

- актуальність обраної теми дипломної магістерської роботи;
- практична цінність роботи;
- відповідність результатів, які досягнуті в роботі визначеній меті й завданням;
- широта та адекватність застосування наукових методів;
- авторські підходи до вирішення проблеми дослідження;
- наукова новизна роботи.

Комісія звертає також увагу на якість захисту дипломної роботи. Студент

повинен стисло, послідовно й чітко викласти основні результати дослідження, аргументовано захищати свої пропозиції та погляди на проблему, володіти культурою презентації наукової роботи.

Оцінка дипломної роботи магістра виставляється за такою шкалою (табл. 1):

Таблиця 1 – Критерії оцінювання дипломної роботи магістра

Оцінка	Критерії
«Відмінно»	Дипломна магістерська робота виконана на високому професійному рівні, містить елементи наукової новизни, має практичне значення. Висновки та пропозиції у роботі економічно обґрунтовані й логічні. Аналіз проведено із застосуванням нових методів економіко-математичного моделювання, ПЕОМ. Доповідь стисла, логічна, проголошена вільно. Відповів на всі запитання. Рецензії наукового керівника і зовнішнього рецензента позитивні
«Добре»	Тема роботи розкрита, але є окремі непринципові недоліки. Наприклад, поверхневий теоретичний огляд літературних джерел, нечіткість в елементах наукової новизни, неповнота використання матеріалів об'єкта дослідження, є окремі зауваження в рецензіях. Доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання членів ДЕК загалом правильні, оформлення роботи відповідає вимогам
«Задовільно»	Згідно зі змістом тема дипломної магістерської роботи в цілому розкрита, але є змістовні зауваження. Наприклад, відсутня чітка мета роботи, наукова полеміка, в аналітичній частині брак аналізу, розрахунків, обґрунтувань, висновки за роботою мають теоретичне значення і не є новітніми, рецензії містять зауваження. Не на всі запитання студент дав відповіді при захисті. Є зауваження до оформлення роботи
«Незадовільно»	Не чітко сформульована мета дипломної магістерської роботи. Відсутні логічна побудова роботи, її системність та глибина дослідження. Є помилки в аналізі, оформлення роботи не відповідає вимогам. Рецензії негативні. Відповіді на запитання членів ДЕК неповні й неточні

Студенти, які одержали під час захисту незадовільні оцінки, відраховуються з Університету з академічною довідкою. Після захисту дипломна магістерська робота зберігається в архіві.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. – [Чинний від 2007-07-01]. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).
2. ДСТУ ГОСТ 7.9-2009 (ИСО 214-76) СІБВС. Реферат и аннотация. Общие требования. На зміну ГОСТ 7.9-77 ; Чинний з 2009.12.01. – 12 с.
3. ДСТУ 3582–2013 Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1987, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). – [Чинний від 2013-08-22]. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – 19 с.
4. ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с. (Інформація та документація). – З внесеними поправками.
5. Бібліографічне посилання (загальні правила складання) відповідно до ДСТУ 8302:2015, запровадженого в дію в Україні 01.07.2016 : метод. рекомендації / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад.: С. В. Карпенко ; відп. за вип. О. М. Штангей. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 19 с.

ДОДАТОК А

Форма листа-замовлення підприємства (організації) на виконання теми дипломної магістерської роботи

Ректору ХНУМГ
імені О. М. Бекетова
проф. Бабаєву В. М.

Лист-замовлення
на виконання дипломної магістерської роботи зі спеціальності

_____

Просимо Вас доручити студенту групи _____ факультету _____

_____

(ПіБ)

виконання дипломної магістерської роботи на тему _____

_____

у зв'язку з її актуальністю для підприємства.

Забезпечимо всією необхідною інформацією для написання роботи.

Начальник

_____ (підпис, печатка)

Примітка. Лист-замовлення подається завідувачеві кафедри ЕПБА та РР із метою підготовки наказу по Університету щодо призначення теми дипломної магістерської роботи. Повинен бути надрукований на фірмовому бланку підприємства або організації-замовника.

ДОДАТОК Б

Орієнтовна тематика дипломних магістерських робіт

за спеціальністю 073 Менеджмент

1. Розроблення бізнес-стратегії підприємства сфери озеленення.
2. Розроблення практичних рекомендацій з управлінської діагностики суб'єкту господарювання.
3. Дослідження фінансово-господарської діяльності й формування економічної політики підприємства в умовах ринку.
4. Бізнес-планування рекламної кампанії підприємства в умовах впровадження сучасних принципів ринкової економіки.
5. Розроблення пропозицій з удосконалення взаємин суб'єкту господарювання зі споживачами.
6. Застосування інноваційних технологій як елемент стратегічного розвитку підприємства.
7. Упровадження маркетингового підходу в систему управління суб'єкту господарювання.
8. Розроблення стратегії фінансового зростання фірми в умовах турбулентної економіки.
9. Стимулювання економного та раціонального господарювання та використання ресурсів.
10. Дослідження та використання в бізнес-адмініструванні підприємства детермінованого факторного аналізу.
11. Розроблення та використання в управлінській діяльності підприємства мультиплікативних факторних систем.
12. Формування ринкових відносин у житловій сфері шляхом упровадження та удосконалення конкурентних відносин на ринку послуг.
13. Обґрунтування перспективних напрямів інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства.
14. Обґрунтування напрямів ефективного використання інвестиційних ресурсів підприємства.
15. Обґрунтування проекту диверсифікації діяльності фірми.
16. Дослідження та використання в бізнес-адмініструванні підприємства детермінованих мультиплікативних моделей.

17. Моделювання бізнес-процесів на підприємстві.
18. Обґрунтування стратегічних напрямків виходу фірми з кризового стану.
19. Розроблення шляхів оптимізації організаційно-економічної структури підприємства.
20. Оцінка інвестиційного клімату й розроблення фінансової стратегії компанії.
21. Керування інноваціями й розроблення бізнес-плану впровадження інноваційного проекту.
22. Розроблення системи моніторингу реалізації інвестиційних програм розвитку.
23. Удосконалення керування комунікаційною діяльністю суб'єкту господарювання на підставі впровадження сучасних інформаційних технологій.
24. Використання в менеджменті підприємства економіко-статистичних методів факторного аналізу узагальнювальних показників його роботи.
25. Використання в управлінській діяльності підприємства мультиплікативних моделей і економіко-статистичних методів факторного аналізу.
26. Оцінка ефективності використання нових інформаційних технологій у керуванні й розроблення інформаційної стратегії підприємства.
27. Антикризове управління фінансовою стійкістю підприємства в сучасному бізнес-середовищі.
28. Дослідження та розроблення методики моделювання та факторного аналізу результативних показників діяльності об'єкта управління.
29. Використання статистичних моделей і методів у технології розроблення та обґрунтування управлінських рішень.
30. Формування ринкових відносин у сфері зовнішнього благоустрою міст.
31. Основні важелі створення достатнього рівня фінансування підприємств та організацій ЖКГ в умовах реформування галузі.
32. Удосконалення управління бізнес-процесами на підприємстві.

ДОДАТОК В

Орієнтовна тематика дипломних магістерських робіт за спеціальністю 051 Економіка

1. Розроблення практичних рекомендацій із підвищення фінансових результатів будівельного підприємства.
2. Управління конкурентоспроможністю підприємства шляхом упровадження інноваційних технологій у виробництво підприємства.
3. Дослідження фінансово-економічної діяльності та розроблення заходів щодо підвищення конкурентоздатності підприємств будівельної галузі.
4. Дослідження інвестиційної діяльності будівельних підприємств.
5. Обґрунтування практичних рекомендацій з підвищення ефективності діяльності підприємства.
6. Розроблення рекомендацій щодо обчислення впливу трудового та технічного потенціалу підприємства на результативні показники його діяльності.
7. Аналітичне дослідження та використання в господарській діяльності підприємства детермінованих мультиплікативних моделей.
8. Розроблення методики виявлення та підрахунку резервів подальшого підвищення ефективності діяльності підприємства.
9. Активне залучення «ПАТ Трест Житлобуд – 1» до забудови об'єктів спортивної інфраструктури.
10. Проблеми підвищення ефективності діяльності підприємства в умовах сучасної України.
11. Фінансові аспекти управління персоналом підприємства в умовах раціонального використання трудових ресурсів.
12. Виробничий потенціал підприємства та резерви підвищення ефективності його використання.
13. Управління фінансовим зростанням будівельного підприємства.
14. Шляхи підвищення ефективності використання основних фондів будівельної організації.

15. Дослідження та розроблення пропозицій щодо підвищення рівня економіко-аналітичної роботи підприємства.
16. Дослідження та розроблення методики факторного аналізу узагальнювальних показників роботи підприємства.
17. Упровадження організаційних змін у будівельній компанії.
18. Аналітико-синтетичне дослідження діяльності підприємства та розроблення методики факторного аналізу узагальнювальних показників його роботи.
19. Дослідження стану та розроблення заходів щодо підвищення прибутку будівельного підприємства в сучасних умовах господарювання.
20. Підвищення конкурентоспроможності підприємства в сучасному бізнес-середовищі.
21. Дослідження та формування конкурентних переваг будівельного підприємства
22. Управління інвестиційною привабливістю підприємства.
23. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємства та розроблення заходів щодо розрахунку впливу окремих чинників на кінцеві результати його роботи.
24. Упровадження енергозберігальних технологій у діяльність комунальних підприємств із метою підвищення їхньої фінансової стійкості.
25. Удосконалення діяльності КП «Харківводоканал» у сучасних умовах господарювання.
26. Формування заходів ефективного функціонування підприємства в сучасних умовах господарювання.
27. Економіко-організаційні складові стратегії діяльності підприємства.
28. Дослідження потенціалу будівельного підприємства та розробка заходів щодо його підвищення.
29. Оцінка рівня соціально-економічного розвитку підприємств будівельного бізнесу та розроблення пропозицій щодо його підвищення.
30. Підвищення ефективності діяльності підприємства шляхом

організації управління ризиками інвестиційних проектів в будівництві.

31. Планування та економічне обґрунтування напрямків зниження експлуатаційних витрат.

32. Діагностика й розроблення напрямів підвищення конкурентоспроможності підприємства.

33. Дослідження аспекту відтворення основних фондів підприємства та визначення напрямків удосконалення його діяльності.

34. Покращення показників господарської діяльності підприємства шляхом розвитку потенціалу підприємства.

35. Підвищення конкурентоспроможності будівельного підприємства на ринку житла в умовах нестабільної економіки.

36. Розроблення заходів з удосконалення формування прибутку комунального підприємства.

37. Керування інноваційною діяльністю підприємства й розроблення заходів із підвищення ефективності його діяльності.

38. Використання методів детермінованого факторного аналізу для виміру впливу окремих чинників на зміну економічних показників діяльності підприємства.

39. Розроблення методики моделювання мультиплікативних факторних систем в економічному аналізі діяльності підприємства.

40. Дослідження та розроблення заходів щодо підвищення рівня ефективності функціонування підприємства.

ДОДАТОК Г

Орієнтовна тематика дипломних магістерських робіт

за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

1. Товарознавчі та маркетингові аспекти виведення нової технології на споживчий ринок України.
2. Дослідження споживчих властивостей різних сортів та проведення маркетингового дослідження щодо сегментування ринку.
3. Започаткування додаткових різновидів підприємницької діяльності в умовах розвитку інтернет-технологій.
4. Розроблення бізнес-стратегії будівельного підприємства.
5. Організація підприємницької діяльності на підприємстві в сучасних умовах.
6. Організаційно-економічний механізм як основа реалізації процесів енергозбереження суб'єктів господарювання.
7. Підвищення ефективності функціонування підприємства в сучасних умовах.
8. Розроблення напрямів комерційної діяльності будівельного підприємства.
9. Механізм забезпечення фінансової безпеки суб'єкта господарювання.
10. Інноваційний розвиток бізнес-структури в сучасних умовах.
11. Розроблення практичних рекомендацій із мотивації персоналу суб'єкту господарювання.
12. Розроблення заходів щодо підвищення конкурентоспроможності суб'єкта господарювання будівельної галузі.
13. Застосування сучасних методик досліджень під час розроблення продуктів із покращеними властивостями.
14. Дослідження та розроблення методики факторного аналізу товарообігу торгівельної фірми.
15. Розроблення методики прогнозування товарообігу на підставі екстраполяційних економіко-статистичних методів.

16. Дослідження та розроблення пропозицій щодо підвищення ефективності функціонування торговельного підприємства.

17. Бізнес-планування як складова маркетингової стратегії організації.

18. Дослідження та використання в бізнес-процесах детермінованих мультиплікативних моделей.

19. Використання економіко-статистичних моделей і методів для прогнозування і планування результативних показників діяльності підприємства (суб'єкта господарювання).

20. Розроблення методів виміру впливу окремих чинників на зміну прогнозних (планових) показників діяльності підприємства.

21. Розроблення рекомендацій щодо обчислення впливу трудового і технічного потенціалу торговельного підприємства на його кінцеві виробничі та фінансові результати.

22. Розроблення нових видів підприємницької діяльності в сфері будівництва.

23. Економічні аспекти та шляхи підвищення ефективності підприємницької діяльності на підприємстві.

24. Конкурентоспроможність комерційних структур в умовах кризової економіки.

25. Дослідження та формування оптимальної структури фінансових ресурсів суб'єкту господарювання.

26. Стратегічні шляхи розвитку підприємницької діяльності суб'єкта господарювання.

27. Розроблення заходів підвищення ефективності підприємницької діяльності на підприємствах будівельної галузі.

28. Аналітичне дослідження та розроблення методики виявлення та підрахунку резервів підвищення ефективності діяльності торговельного підприємства.

29. Дослідження та використання в бізнес-плануванні діяльності підприємства детермінованого факторного аналізу.

30. Дослідження та використання в комерційній діяльності підприємства мультиплікативних моделей і методів факторного аналізу.
31. Стратегія і тактика як основний інструментарій розвитку бізнес структур.
32. Дослідження шляхів розвитку фінансових установ у сучасних економічних умовах.
33. Реінжиніринг бізнес-процесів як основа цифрової трансформації бізнесу.
34. Підвищення конкурентоздатності готелю «Харків» у контексті маркетингової стратегії підприємства.
35. Розвиток підприємств сфери фінансових послуг шляхом упровадження системи лояльності.
36. Формування іміджу як головної складової розвитку бізнес-структур.
37. Бізнес-планування як фактор успішного функціонування підприємства.

ДОДАТОК Д
Форма заявки на затвердження теми магістерської роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри ЕПБА та РР,
проф. д-р екон. наук,
_____ О. М. Димченко

Зав. кафедри ЕПБА та РР
студента _____
(ПіБ)

Заява

Прошу затвердити мені тему дипломної магістерської роботи

Дипломна робота буде написана на матеріалах

Підпис студента

Дата

ДОДАТОК Е
Форма завдання на виконання дипломної магістерської роботи
денної форми навчання

Форма № Н-9.01

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О.М. БЕКЕТОВА

Факультет
Кафедра
Освітньо-кваліфікаційний рівень
Спеціальність

Економіки і підприємництва
ЕПБА та РР
магістр

_____

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
проф., д-р екон. наук Димченко О. В.

«.....» ..... 201__р.

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

_____

(прізвище, ім'я та по батькові)

1 Тема магістерської роботи	
керівник роботи	
затверджені наказом вищого навчального закладу від «___» _____ 201__ року № _____	
2 Строк подання студентом роботи	«___» _____ 201__ р.
3 Вихідні дані до роботи:	_____
	_____
	_____
4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):	_____
	_____
	_____
	_____
	_____
	_____

5 Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): _____ _____ _____			
6 Консультанти розділів дипломної роботи			
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Охорона праці та безпека життєдіяльності			

Дата видачі завдання «_____» _____ 201_ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів магістерської роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Студент

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

ДОДАТОК Ж
Форма завдання на виконання дипломної магістерської роботи
заочної форми навчання

Форма № Н-9.01

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

Факультет
Кафедра
Освітньо-кваліфікаційний рівень
Спеціальність

Центр заочного навчання
ЕПБА та РР
магістр

_____

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
проф., д-р екон. наук Димченко О. В.

«.....» ..... 201__р.

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

_____

(прізвище, ім'я та по батькові)

1 Тема магістерської роботи	
керівник роботи	
затверджені наказом вищого навчального закладу від « ____ » _____ 201__ року № _____	
2 Строк подання студентом роботи	« ____ » _____ 201__ р.
3 Вихідні дані до роботи: _____	
_____	
_____	
4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):	
_____	
_____	
_____	
_____	
_____	
_____	

5 Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):			
_____			
_____			
_____			
6 Консультанти розділів дипломної роботи			
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Охорона праці та безпека життєдіяльності			

Дата видачі завдання «_____» _____ 201_ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів магістерської роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Студент _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

ДОДАТОК К
Зразок титульного аркуша дипломної магістерської роботи
для студентів денної форми навчання

Форма № Н-9.02

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

Факультет економіки і підприємництва

**Кафедра економіки підприємств, бізнес-адміністрування
та регіонального розвитку**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

магістра
(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Напрями модернізації систем теплопостачання
(на прикладі КП «Харківські теплові мережі»)»

Виконав: студент 6 курсу, групи МБА-2015-1
спеціальності _____
(шифр та назва)

Альохіна О. В.
(прізвище та ініціали)

Керівник

Димченко О. В.
(прізвище та ініціали)

Рецензент

_____
(прізвище та ініціали)

Харків – ХНУМГ ім. О. М. Бекетова – 2017 рік

ДОДАТОК Л

**Зразок титульного аркуша дипломної магістерської роботи
для студентів заочної форми навчання**

Форма № Н-9.02

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

Центр заочного навчання

**Кафедра економіки підприємств, бізнес-адміністрування
та регіонального розвитку**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

магістра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: **«Напрями модернізації систем теплопостачання
(на прикладі КП «Харківські теплові мережі»)»**

Виконав: студент 7 курсу, групи ХарПМГ-2015-1
спеціальності _____
(шифр та назва)

Альохіна О. В.
(прізвище та ініціали)

Керівник

Димченко О. В.
(прізвище та ініціали)

Рецензент

_____
(прізвище та ініціали)

Харків – ХНУМГ ім. О. М. Бекетова – 2017 рік

ДОДАТОК М

Зразок оформлення змісту дипломної роботи магістра спеціальності 073 Менеджмент

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1 Теоретичні підходи українських та зарубіжних учених до визначення понять «потенціал», «експортний потенціал» та їх класифікації.....	9
1.2 Механізм реалізації експортного потенціалу підприємства.....	18
1.3 Методика діагностики експортного потенціалу підприємства.....	36
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМБІНАТУ ВАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ».....	49
2.1 Аналіз розвитку українського ринку металопродукції.....	49
2.2 Аналіз розвитку світового ринку металопродукції.....	62
2.3 Характеристика експортної діяльності ПАТ «Запоріжсталь».....	69
2.4 Діагностика експортного потенціалу ПАТ «Запоріжсталь».....	76
РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКСПОРТНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ».....	87
3.1 Розроблення механізму реалізації експортного потенціалу ПАТ «Запоріжсталь».....	87
3.2 Визначення ефективності структури експортного асортименту ПАТ «Запоріжсталь» на підставі АВС-аналізу.....	95
3.3 Розробка перспективного експортного товарного асортименту ПАТ «Запоріжсталь».....	100
РОЗДІЛ 4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.....	106
ВИСНОВКИ	116
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	120
ДОДАТКИ.....	125
ПЕРЕЛІК ГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ	

ДОДАТОК Н
Зразок оформлення змісту дипломної роботи магістра
спеціальності 051 Економіка
ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ЗНАЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1 Стратегія розвитку як ефективний напрямок розвитку підприємств будівельної галузі.....	9
1.2 Ресурсне забезпечення стратегічної діяльності підприємства.....	18
1.3 Вивчення економічної сутності ресурсного потенціалу підприємства.....	36
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	49
2.1 Характеристика ПАТ «Трест Житлобуд-1».....	49
2.2 Аналіз показників виробничої програми.....	58
2.3 Аналіз показників технічного стану, руху та ефективності використання основних засобів	65
2.4 Аналіз показників з праці та її оплати.....	73
2.5 Аналіз фінансових результатів та фінансового стану.....	80
РОЗДІЛ 3 РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПАТ «ТРЕСТ ЖИТЛОБУД-1».....	89
3.1 Методика оцінки ресурсного потенціалу підприємства.....	89
3.2 Розрахунок оцінки активності персоналу підрозділу підприємства... ..	95
3.3 Розроблення заходу щодо матеріального стимулювання працівників.....	103
РОЗДІЛ 4 АНАЛІЗ ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА БЕЗПЕКИ РОБОЧОГО МІСЦЯ НА ПАТ «ТРЕСТ ЖИТЛОБУД-1».....	110
ВИСНОВКИ	116
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	120
ДОДАТКИ.....	125
ПЕРЕЛІК ГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ	

ДОДАТОК П
Зразок оформлення змісту дипломної роботи магістра
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ВИЗНАЧЕННЯ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ ФАКТОРІВ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ ПОСЛУГИ	9
1.1 Аналіз стану в будівельній галузі України	9
1.2 Оцінка положення підприємства в галузі	18
1.3 Характеристика нової послуги (товару).....	36
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТЕЙ ПАТ «ТРЕСТ ЖИТЛОБУД -1» ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ ПОСЛУГИ	49
2.1 Аналіз виробничого потенціалу підприємства	49
2.2 Оцінка можливостей впровадження нової послуги (виробництва товару) на ПАТ «Трест Житлобуд -1».....	62
2.3 Організаційний план стосовно впровадження нової послуги	69
2.4 Аналіз показників з праці та її оплати.....	73
2.5 Аналіз фінансових результатів та фінансового стану.....	80
РОЗДІЛ 3. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ТА НЕОБХІДНИХ РЕСУРСІВ У ПРОЦЕСІ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ ПОСЛУГИ	87
3.1 Фінансовий план щодо впровадження нової послуги на ПАТ «Трест Житлобуд-1».....	87
3.2 Оцінка ефективності впровадження нової послуги на підприємстві.....	95
3.3 Аналіз можливих ризиків та оцінка умов невизначеності	100
РОЗДІЛ 4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ... ..	106
ВИСНОВКИ	116
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	120
ДОДАТКИ.....	125
ПЕРЕЛІК ГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ	

ДОДАТОК Р
Приклад оформлення реферату
РЕФЕРАТ

Дипломна робота містить: 127 сторінок, 21 таблицю, 16 рисунків, 47 літературних джерел.

НАЗВА ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ: «Розроблення заходів щодо реалізації стратегії розвитку підприємства».

ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ: теоретичні та методичні засади формування стратегії розвитку підприємства.

ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ: процес розроблення стратегії розвитку будівельних підприємств.

МЕТА РОБОТИ: розроблення концептуальних і методичних засад стратегії розвитку, яка позитивно впливає на стан та перспективи економічного зростання підприємства, а саме оцінки активності персоналу як ресурсної складової стратегії розвитку підприємства.

ЗАВДАННЯ РОБОТИ: визначити чинники, що впливають на фінансово-економічні показники роботи підприємства; дослідити фактори впливу на формування стратегії розвитку підприємства; охарактеризувати стратегії розвитку будівельного підприємства в конкурентному середовищі; дослідити потенціал підприємства як підґрунтя реалізації стратегії розвитку підприємства, оцінити складову ресурсного потенціалу підприємства, а саме активність персоналу.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ: загальнонаукові – аналіз і синтез, порівняння, моделювання; спеціальні – групування, деталізація, ряди динаміки, ланцюгових підстановок.

НАУКОВА НОВИЗНА ДОСЛІДЖЕННЯ: запропоновано науково-методичний підхід до оцінки ресурсної складової потенціалу підприємства як складової стратегії розвитку підприємства, що базується на якісній оцінці персоналу.

Одержані результати можуть бути використані у відділі по роботі з персоналом ПАТ «Трест Житлобуд-1» та в діяльності інших підприємств будівельної галузі України.

РІК ВИКОНАННЯ   2017   РІК ЗАХИСТУ 2017

КЛЮЧОВІ СЛОВА: БУДІВЕЛЬНА ГАЛУЗЬ, АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ВИРОБНИЧА ПРОГРАМА, ВИТРАТИ, ДОХІД, ПРИБУТОК, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ, ПОРТФЕЛЬ БІЗНЕСУ, ПЕРСОНАЛ.

ДОДАТОК С
Форма відгуку наукового керівника

Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова

ВІДГУК

на дипломну магістерську роботу студента(ки) _____ групи _____
(П.І.Б)

Тема дипломної роботи _____

Об'єкт дослідження _____

1. Загальна характеристика роботи:

обсяг ___ арк. ___ рис. ___ таблиць ___ додатків ___ літературних джерел

1.1 Актуальність теми _____

1.2 Відповідність вимогам навчального плану і дипломного завдання

1.3 Сутність основної частини _____

2. Позитивні сторони дипломної магістерської роботи:

3. Зауваження:

---

4. Пропозиції і висновки керівника

---

5. Допустити до захисту з оцінкою роботи

Присвоїти кваліфікацію

Керівник

(вчене звання,
посада)

“ ” 201__р.

_____
(П.І.Б.)

_____
(підпис)

ДОДАТОК Т
Форма зовнішньої рецензії на дипломну магістерську роботу

РЕЦЕНЗІЯ НА ДИПЛОМНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ

Студента(ки) _____ групи _____
(П.І.Б)

Рецензент _____
_____
(посада, П.І.Б.)

Тема дипломної роботи _____

1. Актуальність теми _____

2. Наукова новизна _____

3. Найбільш істотні висновки й рекомендації, їхня практична цінність _____

4. Якість проведеного аналізу проблеми _____

5. Наявність недоліків, пропозиції щодо вдосконалення структури і змісту дипломної роботи _____

6. Загальний висновок і оцінка роботи _____

Рецензент _____
_____
(місце роботи, посада, вчене звання, П.І.Б.)

(місце печатки)

«__» _____ 201__ р.

ДОДАТОК У
Приклад оформлення таблиці

Таблиця 2.7 – Склад та структура фонду оплати праці

Показники	2014 рік		2015 рік		2016 рік	
	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %
1	2	3	4	5	6	7
1 Основна заробітна плата	946,6	69,9	1069,4	64,9	1338,4	61,5
2 Додаткова заробітна плата	387,7	28,6	546,8	33,2	779,4	35,8

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6	7
3 Інші компенсаційні виплати	20,9	1,5	30,5	1,9	58,6	2,7
Усього	1355,2	100	1646,7	100	2176,4	100

Приклад оформлення ілюстрації

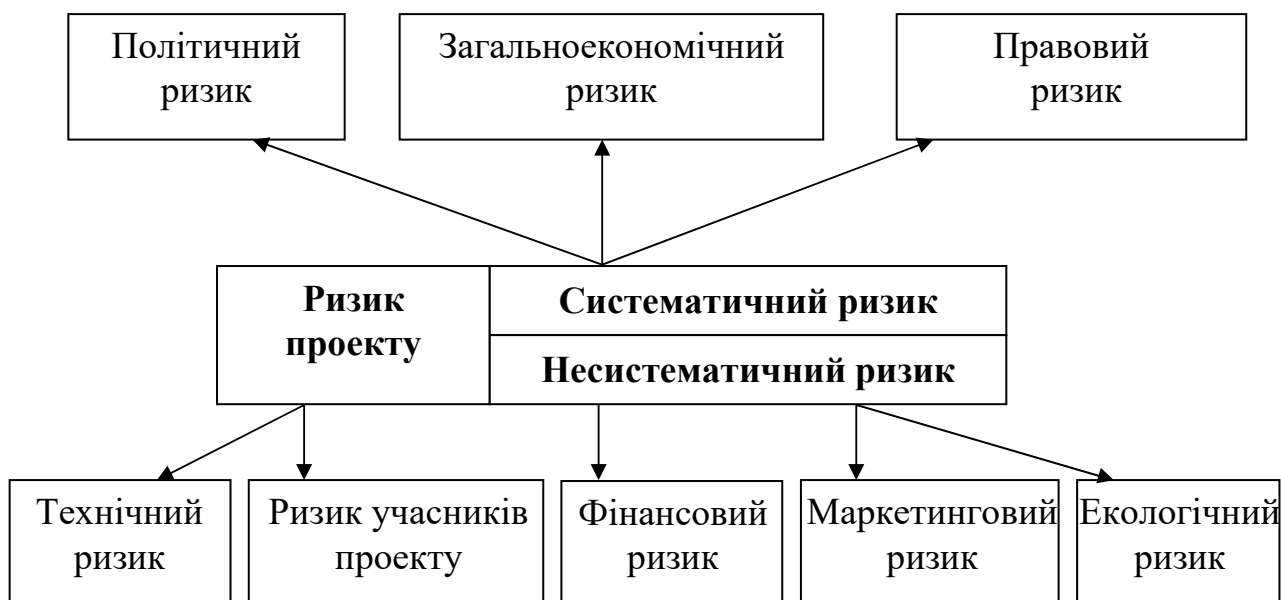

Рисунок 2.1 – Форми інвестиційного ризику

ДОДАТОК Ф

Таблиця 2 – Приклади оформлення використаних джерел

Різновид джерела	Приклад оформлення
1	2
За назвою	Дванадцятка: Наймолодша львівська літературна богема 30-х років ХХ століття : антологія урбаністичної прози / авт. проекту Василь Габор. – Львів : Піраміда, 2006. – 344 с. : іл. – (Українська Літературна Спадщина). – До 750-ліття Львова. – Видавничий проєкт «Приватна колекція». – ISBN 966-8522-70-2.
Збірник без загальної назви	1. Античная мифология: энциклопедия / [сост., ред. и предисл. К. Королева]. – М. ; СПб : Эксмо : Мидгард, 2005. – 768 с. : ил. – ISBN 5-699-07260-8. 2. Збірник текстів з курсу «Педагогіка»: у 3 ч. навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Л. Ковальчук. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – Ч. 1. Дидактика : 120 с. – ISBN 978-966-613-552-3. 3. Nierowności społeczne a wzrost gospodarczy. Zesz. nr 10. Gospodarka oparta na wiedzy / [red. Michał Gabriel] ; Uniwersytet Rzeszowski, Katedra Teorii Ekonomii. – Rzeszow : [b. w.], 2007. – 626 s. – ISBN 978-83-7338-309-8.
Словники	1. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. – Київ. : Європ. ун-т, 2007. – 219 с. 2. Європейський Союз : словник-довідник [уклад. Н. Яцко та ін.]. – 2-ге вид., оновлен. – Київ. : Карпенко, 2007. – 119 с.
1 автор	1. Блум Г. Західний канон : книги на тлі епох : пер. з англ. / Г. Блум ; [заг. ред. Ростислава Семківа]. – Київ. : Факт, 2007. – 720 с. – (Висока полиця). – ISBN 978-966-359-205-3. – ISBN 966-359-091-0 (серія). 2. Вовк В. М. Математичні методи дослідження операцій в економіко-виробничих системах : монографія / В. М. Вовк. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – 584 с. – ISBN 979966-613-532-5.
Аналітичний опис	3. Войтович Л. Доля і недоля міста Роздолу / Л. Войтович // Миколаївщина : зб. наук. ст. / Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України ; [редкол. : Л. Войтович (відп. ред.), О. Головка, М. Литвин та ін.]. – Львів, 2006. – Т. 3. – С. 177–223. – ISBN 966-02-1224-0. 4. Губерначук С. У гербах української шляхти / С. Губерначук // Українська культура. – 2008. – № 8. – С. 32–33. 5. Ісаєвич Я. Українське книгознавство: етапи розвитку / Ярослав Ісаєвич // Вісник Львівського університету. Серія : книгознавство, бібліотекознавство, інформаційні технології. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – Вип. 1. – С. 7–19. – ISSN 0201-758X. – ISSN 0460-0509. 6. Hrytsak Y. Історія одного імені / Y. Hrytsak // States, Societies, Cultures : East and West : Essays in Honor of Jaroslaw Pelenski = Держави, суспільства, культури : Схід і Захід : зб. на пошану Ярослава Пеленського / National Academy of Sciences of Ukraine, European Research Institute, W. K. Lypynsky East European Research Institute ; ed. by : J. Duzinkiewicz (Editor-in-Chief), M. Popovych, V. Verstiuk, N. Jakovenko. – New York : Ross, 2004. – P. 351–368. – ISBN 0-88354-181-5.
2 автори	1. Попова И. Н. Грамматика французского языка. Практический курс Le Francais : учеб. для студ. вузов / И. Н. Попова, Ж. А. Казакова. – Изд. 12-е стер. – М. : Нестор Академик Паблшерз, 2003. – 480 с. – ISBN 0460-0509. 2. Савчин В. П. Електронне перенесення в напівпровідникових структурах : навч. посіб. для студ. ВНЗ / В. П. Савчин, Р. Я. Шувар. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2008. – 688 с. – ISBN 978-966-613-569-1.

Продовження таблиці 2

1	2
Аналітичний опис	<p>3. Каленюк І. Економічні часописи, технологічні уклади і прогнози майбутнього / І. Каленюк, К. Корсак // Наук. світ. – 2008. – № 9. – С. 3–5.</p> <p>4. Кондратюк К. Українське національне відродження XIX – початку XX століть у сучасній вітчизняній історіографії / К. Кондратюк // Українська історіографія на зламі XX і XXI століть: здобутки і проблеми : колект. моногр. / за ред. Л. Зашкільняка ; М-во освіти і науки України ; ЛНУ ім. І. Франка. – Львів : [ЛНУ ім. І. Франка], 2004. – 406 с. – ISBN 966-613-185-4.</p>
3 автори	<p>1. Воробель Яніна Максимівна. Англійська мова : навч. посібник / Я. М. Воробель, О. А. Шумська, М. З. Гамкало. – Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 106 с. : іл. – ISBN –. ISBN 966-507-206-4.</p> <p>2. Глинський Я. М. Паскаль. Turbo Paskal і Delphi : навч. посібник / Я. М. Глинський, В. Є. Анохін, В. А. Рязька – 4-те вид. – Львів : [Деол, СПД Глинський], 2003. – 144 с. – ISBN 9667449-17-3.</p>
Аналітичний опис	<p>3. Шевченко О. Відлітають сірим шнуром... : [поет А. Могильний : некролог] / О. Шевченко, В. Соловей, С. Вишенський // Літ. Україна. – 2008. – 11 верес.</p>
4 автори	<p>1. Історія світової та української культури : підруч. для студ. ВНЗ / В. Греченко, І. Чорний, В. Кушнерук, В. Режко. – Київ. : Літера, [2005]. – 464 с. – ISBN 966-95287-8-X.</p> <p>2. Український орфографічний словник : близько 170 000 слів / за ред. В. М. Русанівського; [уклали : В. В. Чумак, І. В. Шевченко, Л. Л. Шевченко, Г. М. Ярун] ; НАН України ; Укр. мовно-інформ. фонд ; Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні. – Вид. 6-те, переробл. і допов. – Київ. : Довіра, 2006. – 960 с. – (Словники України). – ISBN 966-507-206-4.</p>
Аналітичний опис	<p>3. Використання техногенної сировини для виготовлення кераміки / І. С. Субота, Т. І. Булка, О. А. Шмельова, Р. А. Шугайло // Буд-во України. – 2008. – № 2. – С. 22–23.</p> <p>4. Реальні ли перспективи енергетического развития Украины? / А. И. Амошина, В. В. Федоренко, Н. Г. Белопольский, Д. К. Турченко // Економіка та держава. – 2007.– № 10. – С. 4.</p>
5 авторів і більше	<p>1. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки, 1918–1945 рр. : навч. посіб. для студ. ВНЗ / З. А. Баран, Г. М. Кипаренко, С. П. Мовчан [та ін.] ; за ред. М. Швагуляка. – Львів : Афіша, 2005. – 288 с. – ISBN 966-325-052-6.</p> <p>2. Вища математика : навч. посіб. для студ. ВНЗ : у 2 ч. / Ф. М. Лиман, В. Ф. Власенко, С. В. Петренко та ін.]. – Суми : Університет. книга, 2006. – 624 с. – ISBN 966-680-230-9.</p>
Аналітичний опис	<p>3. Нейтронні дослідження взаємодії молекул поверхнево-активних речовин в неполярному розчиннику / В. І. Петренко, Л. А. Булавін, М. В. Авдєєв [та ін.] // Укр. фіз. журнал. – 2008. – № 3. – С. 229–234. – Резюме рос., англ. – Бібліогр. : с. 233.</p>
Газета	<p>1. Урядовий кур'єр : газ. центр. органів виконав. влади України / засн. Кабінет Міністрів України ; голов. ред. Алла Ковтун. – 1990– . – Київ. : Преса України, Виходить у вівт., сер., четв., п'ятн. та суботу. 2008, 25 листоп., № 221 (3881).</p>
Журнал	<p>1. Вища школа : наук.-практ. журн. / засн. М-во освіти і науки України ; голов. ред. І. О. Вакарчук. – 2001– . – Київ. : Знання, 2008– . – Щомісяч. – ISSN 1682-2366. 2008, № 8–10.</p>
Дисертація	<p>1. Панчишин Тарас Володимирович. Інвестиційна діяльність в умовах ринкової трансформації економіки України : дис. . канд. екон. наук : 08.01.01 / Панчишин Тарас Володимирович. – Львів, 2005. – 214 с. – Бібліогр. : с. 192–205.</p> <p>2. Мацевко Ірина Іванівна. Неославізм у суспільнополітичному житті Галичини (1908 – 1914 рр.) : дис. . канд. іст. наук : 07.00.02 / Мацевко Ірина Іванівна. – Львів, 2001. – 200 с. – Бібліогр. : с. 171–200.</p>

Закінчення таблиці 2

1	2
Автореферат	<p>1. Мацюк Г. П. Кодифікація української мови в галицьких граматиках першої половини XIX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук : спец. 10.02.01 – Українська мова / Мацюк Галина Петрівна ; Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні НАН України. – Київ, 2002. – 32 с.</p> <p>2. Авраменко О. В. Стан сильного душевного хвилювання : кримінально-правові та психологічні аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 Кримін. право та кримінологія ; кримін.-викон. право / Авраменко Олександр Володимирович ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2008. – 19 с.</p>
Матеріали конференцій, з'їздів	<p>1. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6–9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. ред. В. Т. Троценко. – Київ : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. – С. 559–956, XIII, [2] с.</p> <p>2. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. пр. / наук. ред. В. І. Моссаковський. – Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. – 215 с. – ISBN 966-7056-81-3.</p>
Тези докладів на конференції	<p>3. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф, 3–5 окт. 2007 г. : тезисы докл. – Харьков., 2007. – С. 33.</p>
Стандарти	<p>Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 – ДСТУ ISO 6107-9:2004. – [Чинний від 2005–04–01]. – Київ. : Держспоживстандарт України, 2006. – 181 с. – (Національні стандарти України).</p>
Депоновані наукові праці	<p>1. Разумовский В. А. управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. – М., 2002. – 210 с. – Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.03, № 139876.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Медична статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. – Київ. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ., 2006. – 459 с. – (Нормативні директивні правові документи).</p> <p>2. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ–Н ЕЕ 39.501 : 2007. – Офіц. вид. – Київ. : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України. 2007. – VI, 74 с. – (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).</p>
Електронні ресурси	<p>1. Атлас мира [Электронный ресурс] : мощные тематич. карты регионов, истор. справки и путеводители, экономич. обзоры, масштабирование любой точки планеты. – 80 Min / 700 MB. – [Київ] : Компроект / ТОВ «Фортресс Паблішинг», 2004. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. – (Master Soft ; Делаем знания доступными).</p> <p>2. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі [Електронний ресурс] : електронні ресурси в науці, культурі та освіті : підсумки 10-ї Міжнар. конф. «Крим-2003» / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник. – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу до журн. : http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm.</p>
Картографічні видання	<p>1. Историчний атлас Галичини [Карты] : карти, схеми, автентичні гравюри і печатки з праісторичних часів до XX ст. / уклад. Володимир Грабовецький. – Івано-Франківськ : [б. в.], 1996. – 49 с. : іл., карти, схеми.</p> <p>2. Львів [Карты] : панорама історичного центру : довідник-путівник / [Р. Атоян ; відп. за вип. І. Чумак]. – 3-тє вид., випр. та допов. – 1 : 80. – Львів : [Укрпол / М. Чумак], 2008. – 1 к. : кольор. мальов. ; 48 × 69 / 12 см. – Тексти : Хронологія Львова : етапи. Площа Ринок.</p>

ДОДАТОК Х

Зразок титульної сторінки графічного матеріалу до дипломної роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

Кафедра економіки підприємств, бізнес-адміністрування
та регіонального розвитку

**ГРАФІЧНИЙ МАТЕРІАЛ ДО
ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

*Назва теми дипломної роботи і підприємства,
за матеріалами якого виконано роботу*

студента ___ курсу групи _____
спеціальності _____
_____

Прізвище, ініціали

_____
Підпис студента

Науковий керівник:
науковий ступінь,
посада

Прізвище, ініціали

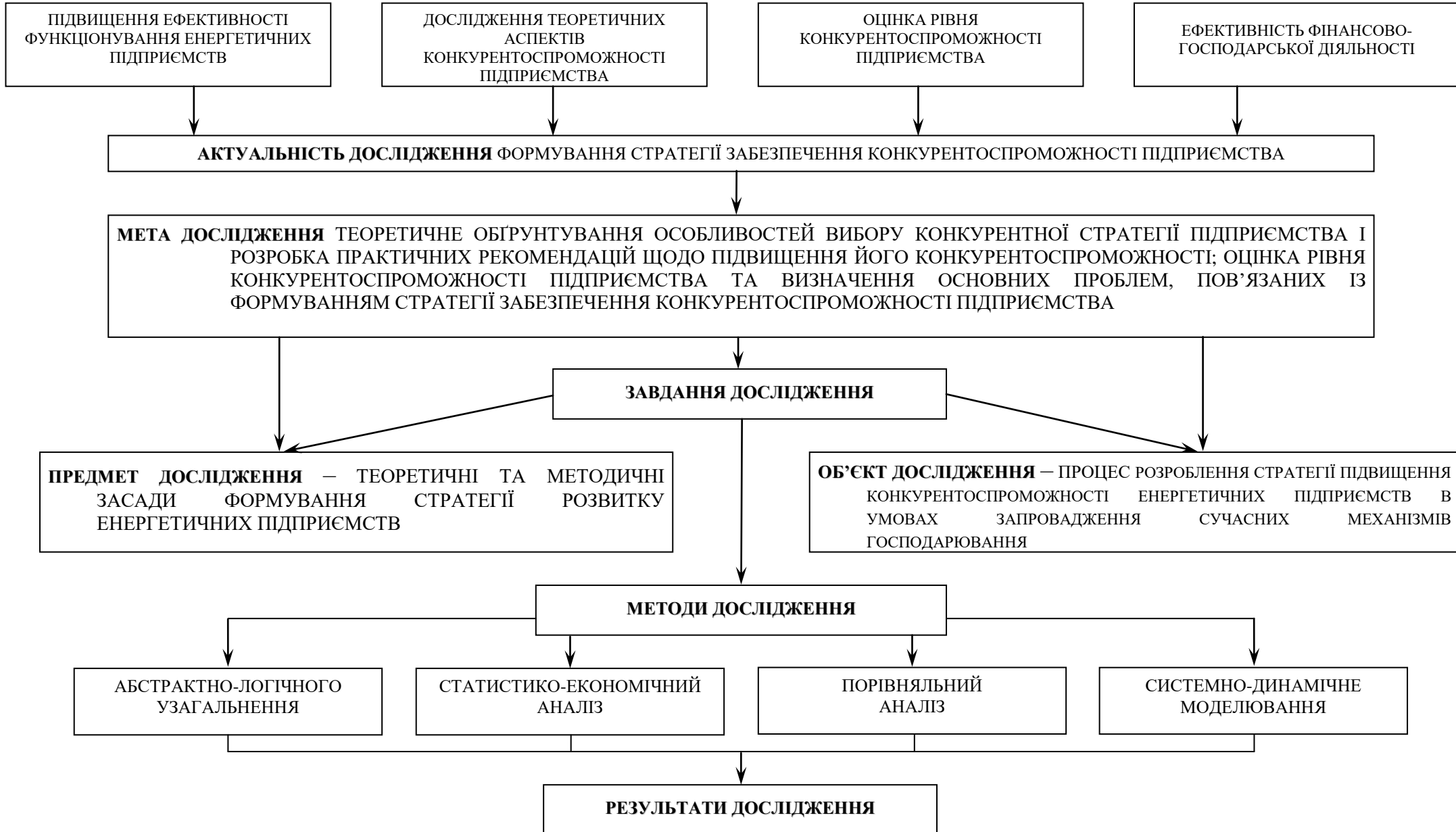
_____
Підпис керівника

Харків – ХНУМГ ім. О. М. Бекетова – 2017 рік

ДОДАТОК Ц

СТРУКТУРНА СХЕМА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

**«ДІАГНОСТИКА Й РОЗРОБЛЕННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПАТ «ЕНЕРГОРЕСУРС»»**

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації
до виконання дипломної магістерської роботи

*(для студентів 2 курсу денної та заочної форми навчання за спеціальностями:
051 – Економіка, 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність,
073 – Менеджмент)*

Укладачі: **ДИМЧЕНКО** Олена Володимирівна,
КОЮДА Олександр Павлович,
КОСТЮК Василь Остапович

Відповідальний за випуск *Н. О. Волгіна*

Редактор *В. І. Шалда*

Комп'ютерне верстання *О. П. Коюда*

План 2017, поз. 542 М

Підп. до друку 15.11.2017. Формат 60 × 84/16
Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 2,8
Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017.